

Yhdistyksen yhdistymisen muistilista

Yhdistysten yhdistämisessä on käytössä kaksi mallia: **a) uuden yhdistyksen perustaminen tai b) yhden vastaanottavan yhdistyksen säilyttäminen.**

Ensimmäisessä mallissa perustetaan kokonaan uusi yhdistys. Tällöin kaikki yhdistettävät yhdistykset puretaan ja yhdistettävien yhdistysten jäsenet liittyvät uuteen yhdistykseen samoin kuin mihin tahansa uuteen yhdistykseen.

1. Päätöksenteko (malli a)

Yhdistettävät yhdistykset puretaan yhdistyslain (YhdL 503/1989) ja yhdistyksen omien sääntöjen mukaisesti ja niiden omaisuus päätetään luovuttaa uudelle perustetulle yhdistykselle.

Sääntöjen tulee sallia omaisuuden luovutus uudelle yhdistykselle. Jos näin ei ole, sääntöjä on ennen yhdistyksen purkamista muutettava omaisuuden luovuttamisen mahdollistamiseksi. Sääntöjen muuttaminen tehdään $\frac{3}{4}$ enemmistöllä annetuista äänistä (YhdL 27.1 §:n 3k).

2. Yhdistymissopimus

Yhdistymissopimus on vapaamuotoinen asiakirja, johon kirjataan yhdistymisneuvottelujen lopputulos.

Yhdistymissopimuksessa sovitaan muun muassa käytettävä yhdistymismalli tässä vaihtoehdossa siis kokonaan uuden yhdistyksen perustaminen.

Aikataulusta ei yhdistysten yhdistämisessä kokonaan uuteen yhdistykseen yleensä aiheudu ongelmia, koska oikeudellisesti uuden yhdistyksen perustaminen ei ole sidottu yhdistettävien yhdistysten purkamiseen.

Yhdistymissopimuksessa on kuitenkin saatettu sopia yhteisestä aikataulusta, etenkin päätöksen omaisuuden siirrosta pyritään tekemään samanaikaisesti, jotta sopimuksen noudattamisesta saataisiin takeet samanaikaisesti kaikissa yhdistettävissä yhdistyksissä.

Yhdistymissopimus vahvistetaan yhdistyksen tai sen valtuutettujen kokouksessa.

3. Uuden yhdistyksen perustaminen

Uusi yhdistys perustetaan, kuten mikä tahansa muu uusi yhdistys.

Yhdistyksen perustamisesta on tehtävä perustamiskirja, johon on liitettävä yhdistykselle laaditut säännöt. Perustamiskirja on päivättävä ja vähintään kolmen yhdistyksen jäseneksi liittyvän on allekirjoitettava. Perustajana olevan luonnollisen henkilön tulee olla 15 vuotta täyttänyt. (YhdL 7 §)

Yhdistyksen säännöissä on YhdL 8 §:n mukaan mainittava:

- 1) yhdistyksen nimi;
- 2) yhdistyksen kotipaikkana oleva Suomen kunta;
- 3) yhdistyksen tarkoitus ja toimintamuodot;
- 4) jäsenen velvollisuudesta suorittaa yhdistykselle jäsenmaksuja ja muita maksuja;
- 5) yhdistyksen hallituksen jäsenten ja yhdistyksen tilintarkastajien sekä toiminnantarkastajien lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä sekä toimikausi;
- 6) yhdistyksen tilikausi;
- 7) milloin yhdistyksen hallitus ja tilintarkastajat sekä toiminnantarkastajat valitaan, tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaudesta päätetään;
- 8) miten ja missä ajassa yhdistyksen kokous on kutsuttava koolle; sekä
- 9) miten yhdistyksen varat on käytettävä, jos yhdistys purkautuu tai lakkautetaan.

Uusi yhdistys tulee ilmoittaa yhdistysrekisteriin rekisteröitäväksi (perusilmoitus) tätä tarkoitusta varten vahvistetulla perustamisilmoituslomakkeella tai sähköisessä asiointipalvelussa siten kuin yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 10 §:ssä säädetään.

4. Jäsenten liittyminen

Suomen perustuslain (PL, 731/1999) 13 §:n yhdistymisvapauden mukaan jokaisella on oikeus kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen.

Uuteen yhdistykseen liittyminen on vapaaehtoista ja vaatii jokaiselta liittyvältä nimenomaisen tahdonilmaisun. Purettavien yhdistysten automaattiset tai kollektiiviset liittymiset eivät ole mahdollisia.

Liittyminen voi tapahtua valtuutettua asiamiestä käyttäen tai suullisestikin, mutta kuitenkin todisteellisesti. Jos joku yhdistettävien yhdistysten jäsen ei hyväksy yhdistämistä, riittää, että hän jättää liittymättä uuteen yhdistykseen.

Mikäli yhdistyvien yhdistysten kaikkien jäsenten halutaan liittyvän uuteen yhdistykseen yhtäaikaisesti ja alusta alkaen, tulee heidän kaikkien allekirjoittaa perustamiskirja.

5. Muistilista

- Päättää yhdistymisestä yhdistyksen kokouksissa.
- Varmista, että yhdistyksen säännöt mahdollistavat omaisuuden luovutuksen uudelle yhdistykselle. Tarvittaessa sääntöjen muutos, joka vaatii $\frac{3}{4}$ enemmistön annetuista äänistä. Sääntömuutokset tulee ilmoittaa Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriin sähköisessä asiointipalvelussa.
- Laadi yhdistymissopimus, jossa sovitaan mm. yhdistymismalli, purkautuvien yhdistysten omaisuuden siirrosta uudelle yhdistykselle, aikataulusta, jäsenten liittymisestä uuteen yhdistykseen ja muista tärkeistä käytännön seikoista. Vahvista yhdistymissopimus yhdistyksen tai sen valtuutettujen kokouksessa.
- Purettavien yhdistysten purkaminen YhdL:n ja yhdistyksen sääntöjen mukaisesti.
- Uuden yhdistyksen perustaminen ja rekisteröinti Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriin sähköisen asioinnin palvelussa, tai, jos sähköinen asiointi ei ole mahdollista, Y4a-lomakkeella.
- Purkautuvien yhdistysten omaisuudensiirto uudelle yhdistykselle.
- Jäsenet liittyvät vapaaehtoisesti. Jäseneksi liittyvältä vaaditaan aina nimenomainen tahdonilmaisu jäseneksi liittymisestä; automaattiset tai kollektiiviset jäseniirrot eivät ole mahdollisia.
- Selkeä tiedottaminen jäsenille ja sidosryhmille prosessin etenemisestä.
- Viestinnästä, arkistoinnista ja mahdollisesta moiteajasta huolehtiminen. Purkautuneen yhdistyksen on säilytettävä kirjanpitoaineistonsa kirjanpitolain (1336/1997) 10 §:n mukaisesti: tositteet 6 vuotta, tilinpäätökset ja kirjanpitokirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Yhdistyminen toiseen yhdistykseen (malli b)

Toisessa yhdistymisen mallissa säilytetään yksi yhdistettävistä yhdistyksistä (vastaanottava yhdistys) ja muut yhdistykset puretaan (lakkaavat yhdistykset), jolloin niiden jäsenet liittyvät vastaanottavaan yhdistykseen.

1. Päätöksenteko

Lakkaavat yhdistykset päättävät purkautumisesta yhdistyslain mukaisesti (kts. muistilista yhdistyksen purkautumiseen). Purkautuvien yhdistysten sääntöjen tulee sallia omaisuuden luovutus vastaanottavalle yhdistykselle. Jos näin ei ole, sääntöjä

on ennen yhdistyksen purkamista muutettava omaisuuden luovuttamisen mahdollistamiseksi.

Vastaanottava yhdistys päättää kokouksessaan yhdistymisestä ja siitä johtuvista mahdollisista sääntömuutoksista.

Jollei yhdistyksen säännöissä ole toisin määrätty, päätös sääntöjen muuttamisesta on tehtävä vähintään kolmen neljäsosan enemmistöllä annetuista äänistä (YhdL 27.1 § 3k.)

2. Yhdistymissopimus

Yhdistymissopimus on vapaamuotoinen asiakirja, johon kirjataan yhdistymisneuvottelujen lopputulos.

Yhdistymissopimuksessa sovitaan muun muassa käytettävä yhdistymismalli tässä tapauksessa purettujen yhdistysten liittäminen säilytettävään yhdistykseen.

Yhdistymissopimus vahvistetaan yhdistyksen tai sen valtuutettujen kokouksessa.

3. Vastaanottava yhdistys

Vastaanottava yhdistys jatkaa toimintaansa säilyttäen oikeushenkilöllisyytensä ja olemassa olevan Y-tunnuksensa. Vastaanottavaan yhdistykseen usein tehdään kuitenkin suuria muutoksia; nimen muuttaminen, sääntöjen muuttaminen merkittävästi tai kokonaan uusien sääntöjen vahvistaminen.

On kuitenkin mahdollista, ettei em. muutoksia tehdä ja lakkaavien yhdistysten jäsenet vain liittyvät vastaanottavaan yhdistykseen samoin kuin ketkä tahansa uudet jäsenet yhdistykseen.

Kaikkien muutosten on tapahduttava vastaanottavassa yhdistyksessä sen rekisteröityjen sääntöjen ja yhdistyslain puitteissa, eikä tästä voida yhdistymissopimuksella poiketa. Sopia voidaan kuitenkin siitä, muutetaanko sääntöjä ennen uusien jäsenten hyväksymistä vai sen jälkeen, jolloin uudet jäsenet pääsevät osallistumaan muutoksesta päättämiseen.

Mahdollista on myös tehdä ehdollisia päätöksiä esimerkiksi jäsenhakemuksen jättämisestä ja vaaleista tuleviksi voimaan sitten, kun yhdistäminen on tapahtunut.

Sääntöjen muutoksesta on tehtävä ilmoitus yhdistysrekisteriin eikä muutos tule voimaan ennen kuin se on merkitty rekisteriin. Epäselvyyksien välttämiseksi, muutokset voidaan ennakotarkastaa Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisterissä YhdL 55 §:ssä säädetyllä tavalla.

4. Lakkaavien yhdistysten liittyminen vastaanottavaan yhdistykseen

Lakkaavien yhdistysten purkamista ja liittymistä vastaanottavaan yhdistykseen ei välttämättä tarvitse kytkeä toisiinsa, koska lakkaavien yhdistysten jäsenet voivat liittyä vastaanottavaan yhdistykseen purkamisesta riippumatta. Omaisuuden siirto puolestaan pyritään kytkemään vaiheeseen, jolloin tiedetään yhdistämisen onnistuvan sovitulla tavalla.

Ratkaisevaa on tavallisesti se vastaanottavan yhdistyksen päätös, jossa yhdistämisen edellyttämät sääntömuutokset hyväksytään.

Vastaanottavan yhdistyksen on myös syytä tarkistaa, että sen säännöt sallivat sellaisen liiketoiminnan harjoittamisen, joka on tarkoitus siirtää lakkaavasta yhdistyksestä vastaanottavaan yhdistykseen (YhdL 8.1 § 3k. ja 5 §).

5. Jäsenten liittyminen vastaanottavaan yhdistykseen

PL 13 §:n yhdistymisvapauden mukaan jokaisella on oikeus kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen. Säännöksestä johtuen jäsenet eivät siirry purkautuvista yhdistyksistä automaattisesti vastaanottavaan yhdistykseen, vaan liittymiseen vaaditaan jokaiselta liittyvältä jäseneltä nimenomainen tahdonilmaisu.

Kuten ensin mainitussa yhdistymismallissa, tässäkään yhdistymismallissa minkäänlaiset kollektiiviset tai automaattiset jäseniirrot eivät ole mahdollisia.

Vastaanottavassa yhdistyksessä uusien, lakkaavista yhdistyksistä siirtyvien jäsenten hyväksyminen tapahtuu vastaanottavan yhdistyksen hallituksen päätöksin, jollei säännöissä ole toisin määrätty (YhdL 12 §). Jos vastaanottavan yhdistyksen säännöissä on asetettu sellaisia jäsenyyskelpoisuusehtoja, ettei lakkaavien yhdistysten jäseniä voitaisi hyväksyä vastaanottavaan yhdistykseen, on ainoa mahdollisuus näiden sääntömääräysten muuttaminen.

6. Muistilista

- Päätä yhdistymisestä yhdistyksen kokouksissa.
- Laadi yhdistymissopimus, jossa sovitaan mm. purkautuvien yhdistysten omaisuuden ja jäsenten siirtyminen vastaanottavaan yhdistykseen, aikataulusta, mahdolliset sääntömuutokset vastaanottavassa yhdistyksessä, muista tärkeistä käytännön seikoista.

- Purettavien yhdistysten purkaminen YhdL:n ja yhdistyksen sääntöjen mukaisesti.
- Vastaanottavan yhdistyksen mahdolliset muutokset esim. nimi, säännöt. Vastaanottavan yhdistyksen Y-tunnus säilyy ennallaan. Uudet säännöt voidaan ennakotarkastaa Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisterissä. Sääntömuutokset tulee aina ilmoittaa Patentti- ja rekisterihallituksen yhdistysrekisteriin.
- Vastaanottavan yhdistyksen mahdolliset sääntömuutokset tehdään $\frac{3}{4}$ enemmistöllä annetuista äänistä.
- Omaisuuden siirto vastaanottavaan yhdistykseen.
- Jäsenet liittyvät vapaaehtoisesti. Jäseneksi liittyvältä vaaditaan aina nimenomainen tahdonilmaisu jäseneksi liittymisestä; automaattiset tai kollektiiviset jäsensiirot eivät ole mahdollisia.
- Selkeä tiedottaminen jäsenille ja sidosryhmille prosessin etenemisestä.
- Huolehdi tarvittaessa moitteiden käsittelystä ja arkistoinnista normaalin purkamismallin mukaisesti. Purkautuneen yhdistyksen on säilytettävä kirjanpitoaineistonsa kirjanpitolain 10 §:n mukaisesti: tositteet 6 vuotta, tilinpäätökset ja kirjanpitokirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Lisätietoja mm:

[Yhdistyslaki | 503/1989 | Lainsäädäntö | Finlexhttps://tjs-opintokeskus.fi/wp-content/uploads/2022/11/Yhdistysten-yhdistaminen-opas.pdf](https://tjs-opintokeskus.fi/wp-content/uploads/2022/11/Yhdistysten-yhdistaminen-opas.pdf)